

Halvårsrapport - register för företag som utstationerar arbetstagare i Sverige

– 1 januari - 30 juni 2014

Rapport 2014:7

Halvårsrapport januari - juni 2014

Register för företag som utstationerar arbetstagare i Sverige

Från den 1 juli 2013 måste utländska arbetsgivare anmäla utstationering och en kontaktperson till ett register i Sverige. Från det att lagen trädde i kraft har drygt 36 000 utstationerade arbetstagare registrerats. De flesta av de utstationerade som har anmälts återfinns inom branscherna byggverksamhet och tillverkning. De länder som enligt anmälningarna utstationerar flest arbetstagare till Sverige är Tyskland, Polen, Litauen och Indien. De flesta utstationeringar pågår mellan 10 och 30 dagar.

Bakgrund

22 maj 2013 beslutade riksdagen om en lagändring som trädde i kraft 1 juli 2013. Ändringen innebar att utländska företag som utstationerar arbetstagare i Sverige i mer än fem dagar ska anmäla detta till Arbetsmiljöverket. Anmälan om utstationering och kontaktperson ska göras senast när en utstationerad arbetstagare börjar arbeta i Sverige.

Det övergripande målet med registret är att säkerställa att utstationerade arbetstagare omfattas av de rättigheter som följer av utstationeringsdirektivet. Registret gör det möjligt att få information om var utstationeringar pågår så att exempelvis arbetstagarorganisationer i Sverige ska kunna ta del av uppgifterna. Dessa har ett ansvar för att övervaka att utstationerande arbetsgivare tillämpar arbets- och anställningsvillkor som är minst lika förmånliga som de minimivillkor inom den hårda kärnan som följer av ett svenskt centralt kollektivavtal för den aktuella branschen.

Vad är utstationering?

En utstationerad arbetstagare är en person som skickas till ett annat land av sin arbetsgivare för att arbeta där under en begränsad tid. Den utländska arbetsgivaren ska tillhandahålla tjänster över gränserna och det ska finnas en arbetsgivare som är mottagare av tjänsterna i det land som arbetstagaren skickas till.

Lagen om utstationering gäller utstationerade arbetstagare som sänds till Sverige från alla länder. Reglerna för exempelvis uppehållstillstånd och arbetstillstånd kan däremot skilja sig åt, beroende på vilket land du kommer ifrån.

Utstationeringar registreras via Arbetsmiljöverkets webbplats

Via myndighetens webbplats www.av.se skapar arbetsgivaren ett konto för att sedan anmäla uppgifter om utstationering i registret. Information och hjälptexter finns på svenska, engelska, tyska, franska, polska och rumänska. Genom ett inloggningsförfarande kan arbetsgivaren också revidera sina uppgifter, om till exempel ett uppdrag förlängs.

Arbetsmiljöverkets uppdrag

Arbetsmiljöverket är förbindelsekontor (kontaktmyndighet) i Sverige när det gäller utstationering. Vi informerar om vilka regler som gäller vid utstationering i Sverige och samarbetar med förbindelsekontor i andra länder.

Arbetsmiljöverkets uppdrag är att utveckla och förvalta registret där utländska arbetsgivare anmäler utstationering. Arbetsmiljöverket ska även utöva tillsyn över att bestämmelserna om anmälningsskyldighet och kontaktperson följs.

Information

På Arbetsmiljöverkets webbplats kan broschyren "Your rights at work as posted worker" laddas ner eller beställas. Broschyren innehåller kort information om utstationering på engelska, tyska, franska, polska och rumänska. Information om utstationering på ytterligare språk finns på Arbetsmiljöverkets webbplats. Via Arbetsmiljöverkets Svarstjänst kan de som har frågor om utstationering eller behöver hjälp med att registrera uppgifter, få stöd.

Resultat

Under det första halvåret 2014 registrerades cirka 1 000 nya företagskonton via Arbetsmiljöverkets webbplats samt drygt 9 000 utstationeringsuppdrag. Av de totalt 21 000 utstationerade som har haft ett uppdrag under perioden är cirka 16 000 nyanmälda arbetstagare. Det beror på att många uppdrag som påbörjades under 2013 även pågick under 2014. I antalet arbetstagare kan samma arbetstagare även ingå mer än en gång i de fall samma person återkommer i skilda uppdrag under olika perioder.

Vanliga frågor

Under första halvåret 2014 besvarade Arbetsmiljöverkets Svarstjänst närmare 600 frågor från svenska och utländska företag kopplat till utstationering. Det är en minskning jämfört med 2013 då frågemängden uppgick till cirka 2 000 frågor med tyngdpunkten kring juni - juli 2013, då lagen trädde i kraft. Frågorna handlar till största delen om begreppet utstationering, om olika situationer ska anmälas eller inte samt behov av stöd i samband med att ett företag ska registrera en utstationering i registret.

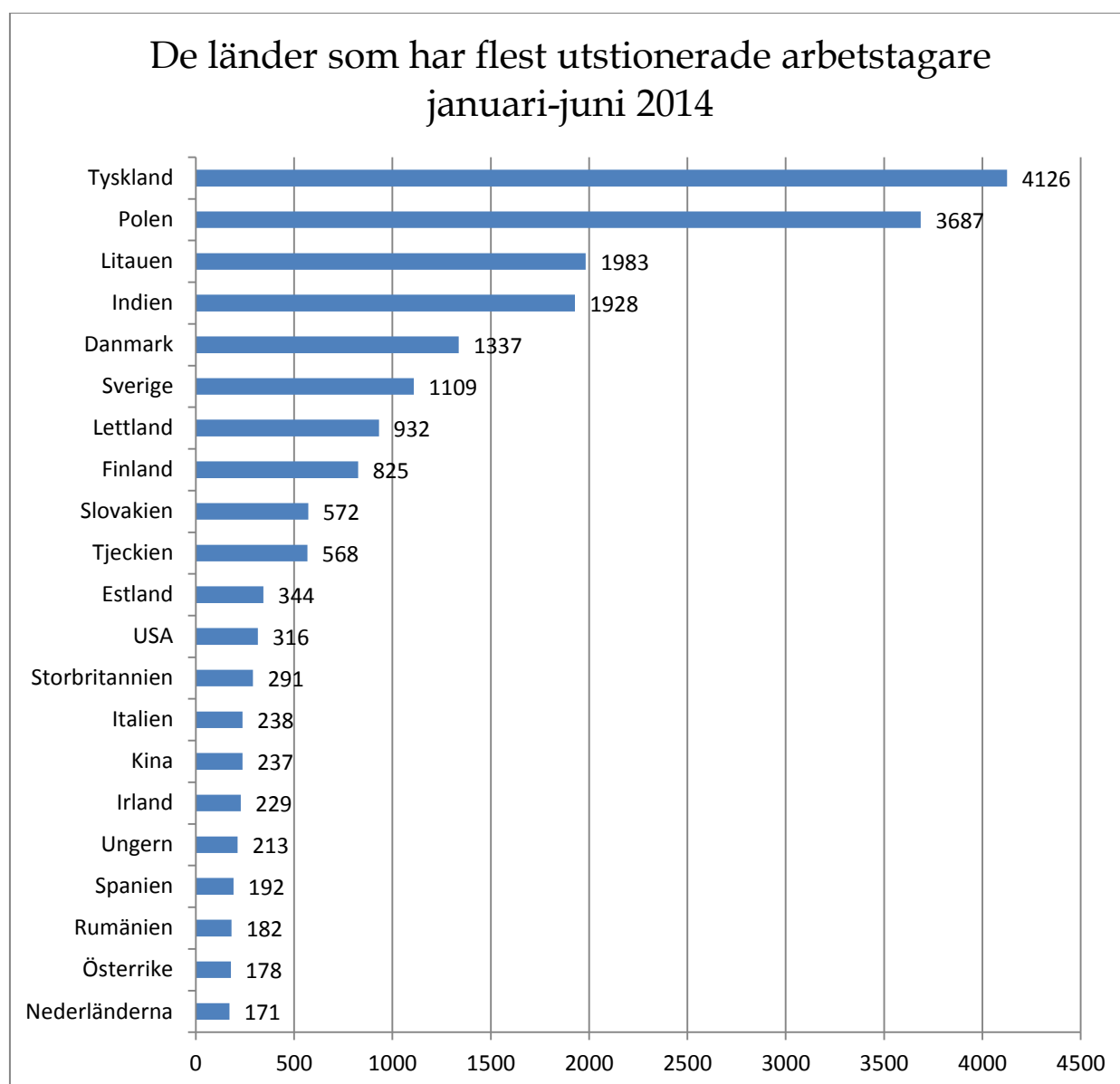
Redovisning av statistik utifrån registrerade uppgifter i registret

Det här är den andra rapporten sedan lagen trädde i kraft. Statistiken i denna rapport utgår ifrån de arbetstagare som har haft ett pågående uppdrag under perioden 1 januari - 30 juni 2014 (20 764 personer), om inget annat anges. På vår webbplats publiceras även månatlig statistik baserad på de utstationeringar som är aktuella den första dagen i innevarande månad.

De flesta kommer från Tyskland och Polen

Det är inga större skillnader jämfört med 2013 om man ser till de länder som registrerar flest arbetstagare. Av de 85 länder som finns valbara i registret står företag i Tyskland och Polen för närmare 40 procent av alla anmälda arbetstagare under första halvåret 2014. Motsvarande siffra juli-december 2013 var cirka 30 procent. Även om vi ser på hela perioden från 1 juli 2013 och fram till nu så är det Tyskland följt av Polen som ligger i topp. Däremot så har Litauen tagit sig förbi Indien jämfört med 2013.

Det som anges i anmälan är hemvist för det utsändande företaget vilket inte behöver innebära att nationaliteten på den utstationerade arbetskraften är densamma. Nedan visas ett diagram över de länder som har registrerat minst 100 arbetstagare.

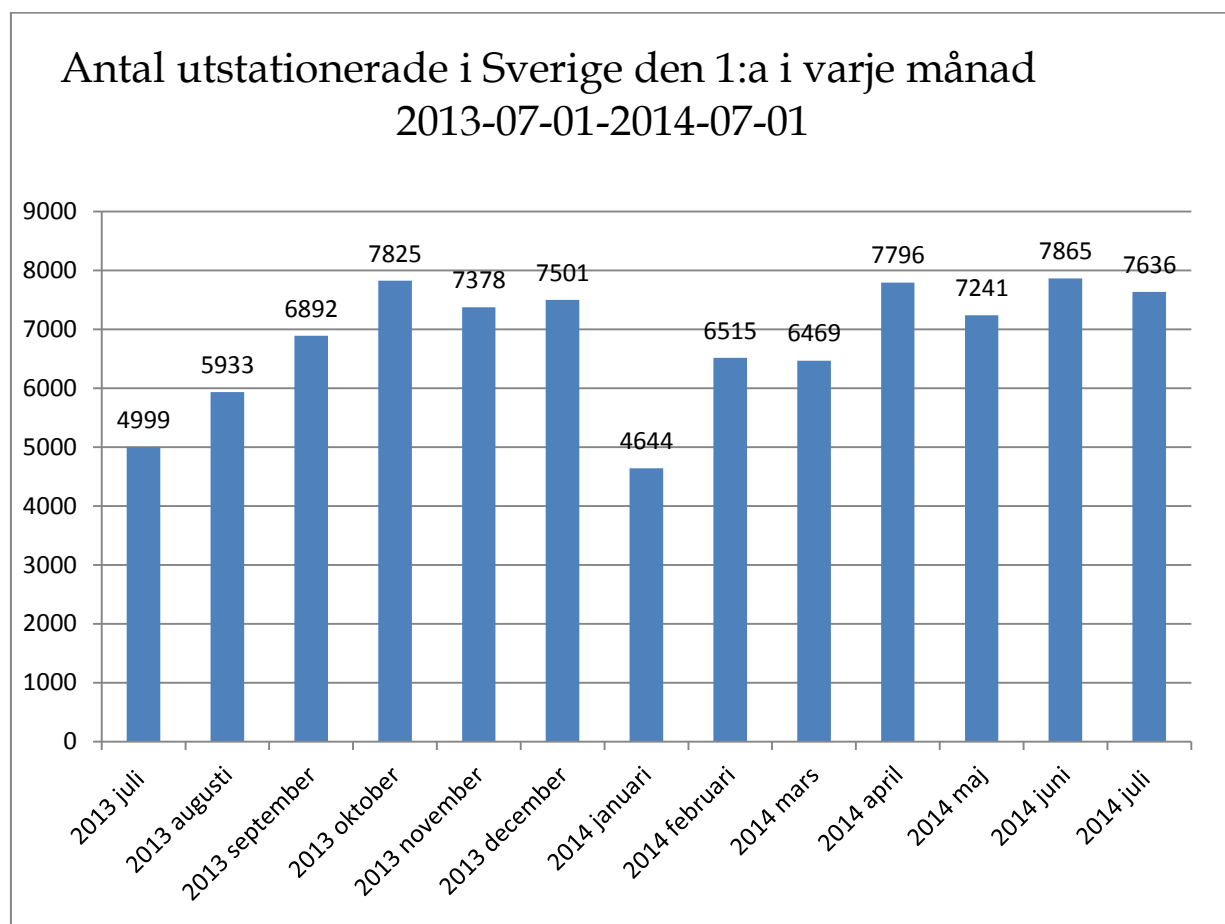
Underlaget för diagrammet baseras på de arbetstagare som har haft ett pågående uppdrag under perioden 1 januari-30 juni 2014 (totalt 20 764 personer). De länder som redovisas i ovanstående diagram representerar 95 procent av dessa arbetstagare. Källa: AV/Utstationeringsregistret

Utstationeringar över tid

Under perioderna oktober – december 2013 samt april – juni 2014 har flest utstationerade arbetstagare haft pågående uppdrag i Sverige. I snitt befinner sig cirka 7 400 utstationerade arbetstagare i Sverige varje månad. I siffran för antalet arbetstagare kan samma person ingå mer än en gång, om personen återkommer i skilda uppdrag under olika perioder eller har ett uppdrag som sträcker sig över flera månader. Januari månad framstår som den månad med minst utstationerade arbetstagare i Sverige. Man får då tänka på att statistiken tas ut den första dagen i månaden och nya arbeten i januari startas normalt upp efter helgledigheterna. Siffran för januari representerar därför nästan uteslutande de uppdrag som löper över årsskiftet.

Lagändringen trädde i kraft 1 juli 2013 och det går inte att utesluta att alla pågående utstationeringar inte rapporterades in i enlighet med övergångsreglerna. Det skulle i så fall kunna vara en rimlig förklaring till skillnaden mellan pågående utstationeringar 1 juli 2013 och 1 juli 2014.

Diagrammet baseras på de arbetstagare som har haft ett pågående uppdrag under perioden 1 juli 2013 – 1 juli 2014 (36 115 personer). Källa: AV/Utstationeringsregistret

Drygt hälften av alla uppdrag är kortare än 3 månader

Den vanligaste utstationeringsperioden är mellan 10 och 30 dagar och motsvarar närmare en fjärdedel av alla registreringar. 17 procent av anmälningarna avser en period på 1 år eller mer.

			Antalet anmälningar	Andelen anmälningar i procent
År	Månader	Dagar		
		0-9	2 640	13
		10-30	4 960	24
	1-3	31-90	3 799	18
	3-6	91-180	2 735	13
	6-12	181-360	3 165	15
1-2	12-24	361-720	1 989	10
2-	24-	721-	1 460	7
<0	<0	<0	2	0
>5			14	0
Summa:			20 764	100

Tabellen baseras på angiven period för de 20 764 arbetstagare som har haft ett pågående uppdrag under perioden 1 januari-30 juni 2014. Källa: AV/Utstationeringsregistret

Branscherna byggverksamhet och tillverkning sysselsätter flest utstationerade

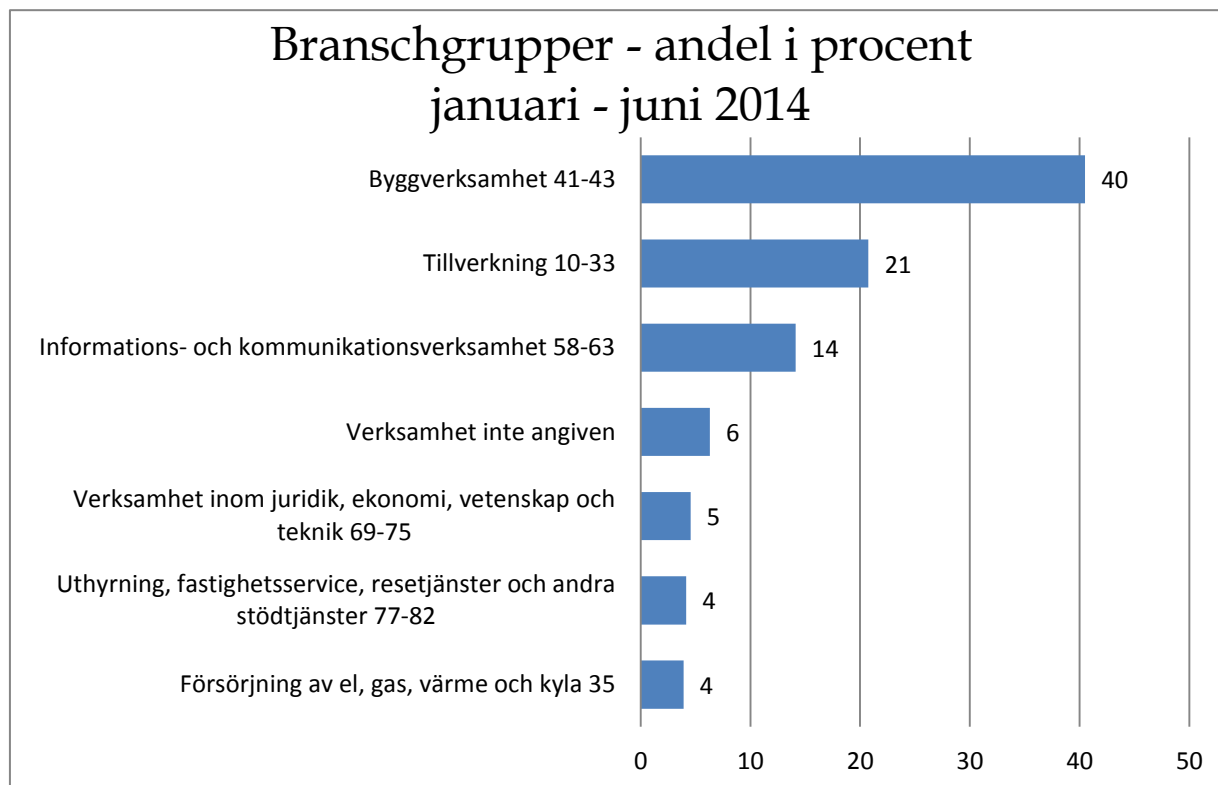
I registret anges verksamhetsområde för det arbete som ska utföras av de utstationerade. Den lista som arbetsgivaren väljer ur bygger på svensk näringsgrensindelning, SNI 2007 och innehåller drygt 90 olika verksamhetsområden. För att få en bild av hur olika branschgrupper finns representerade, visar nedanstående diagram en sammanslagning av relaterade verksamhetsområden.

Sifferbeteckningarna för de verksamhetsområden som har slagits samman framgår efter branschbenämningen. För "Byggverksamhet" ingår till exempel verksamhetsområdena 41-43. De branschgrupper som redovisas i diagrammet är de som omfattar mer än 1 procent av arbetstagarna. För 6 procent eller cirka 1 300 arbetstagare, har inget verksamhetsområde angetts vilket redovisas som en grupp med beteckningen "Verksamhet inte angiven".

Eftersom arbetsgivaren själv väljer verksamhetsområde i samband med anmälan så kan det inte säkerställas att alla arbetsgivare gör samma bedömning av vilket verksamhetsområde som bäst representerar det arbete som ska utföras.

Byggverksamhet sysselsätter idag närmare 300 000 personer i Sverige och tillverkning drygt 500 000 personer (källa: Företagsregistret, SCB). I dessa siffror ingår inte utstationerad arbetskraft. Antalet utstationerade arbetstagare som rapporterats till registret under perioden 1 januari till 30 juni 2014 var inom byggverksamhet 8 408 personer och inom tillverkning 4 307 personer.

Branschgrupper - andel i procent januari - juni 2014

Underlaget för diagrammet baseras på antalet arbetstagare som har haft ett pågående uppdrag någon gång under perioden 1 januari-30 juni 2014 (totalt 20 764 personer). De branschgrupper som redovisas i ovanstående diagram representerar cirka 94 procent av dessa arbetstagare. Källa: AV/Utstationeringsregistret

Byggverksamhet

Totalt arbetar cirka 40 procent av de utstationerade arbetstagarna inom de tre verksamhetsområdena som återfinns inom branschgruppen byggverksamhet. Ungefär hälften arbetar inom "Specialiserad bygg - och anläggningsverksamhet" och utstationeras främst från företag i Polen, Danmark och Litauen. När det gäller tjänster inom området "Byggnad av hus" utstationeras de flesta arbetstagarna från Polen, Lettland, Litauen. För anläggningsarbeten har främst arbetstagare från Slovakien, Polen, Tyskland, Lettland och Irland anlitats. Irland sände under 2013 flest utstationerade till Sverige inom verksamhetsområdet "Anläggningsarbeten" men antalet arbetstagare skiljer sig inte nämnbart åt mellan de länder som främst verkar i Sverige.

Tillverkning

Tillverkning spänner över 23 olika verksamhetsområden. Här ingår allt från framställning av livsmedel och drycker till tillverkning av kläder, däck, maskiner, datorer, tobak, möbler osv. samt även reparation och installation av maskiner och apparater.

Tillverkningsbranschen sysselsätter totalt 21 procent av de utstationerade i registret (4 307 personer) och av dessa utgör nedanstående tre verksamhetsområden 17 procent:

- "Tillverkning av övriga maskiner" med 842 anmälda utstationerade arbetstagare där merparten är arbetskraft från Tyskland. Verksamhetsområdet omfattar exempelvis tillverkning av maskiner för allmänt bruk, skogbruk, metallbearbetning och framställning av livsmedel.
- "Annan tillverkning" med 580 anmälda utstationerade arbetstagare där merparten utsationeras från Litauen och Polen. Verksamhetsområdet omfattar tillverkning av exempelvis smycken mynt, sportartiklar och leksaker.
- "Reparation och installation av maskiner och apparater" med 2 033 anmälda utstationerade arbetstagare där arbetskraft som sänds från Tyskland och Polen är vanligast. Här ingår exempelvis installation av industrimaskiner och utrustning, reparation och underhåll av olika transportmedel samt reparation av metallvaror, maskiner och apparater.

Informations- och kommunikationsverksamhet

Av de 14 procent som utstationeras inom denna bransch utgör "Dataprogrammering, datakonsultverksamhet o.d." drygt 12 procent (2 521 personer). De utstationerade sänds här i hög grad från Indien.

Verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik

Den största enskilda verksamheten inom denna kategori är "Annan verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik" och tjänster tillhandahålls främst från företag i Sverige, Kina och Tyskland.

Uthyrning, fastighetservice, resetjänster och andra stödtjänster

De flesta har rapporterats inom verksamhetsområdet "Kontorstjänster och andra företagstjänster" och merparten av dessa har sänts till Sverige från företag i Tyskland.

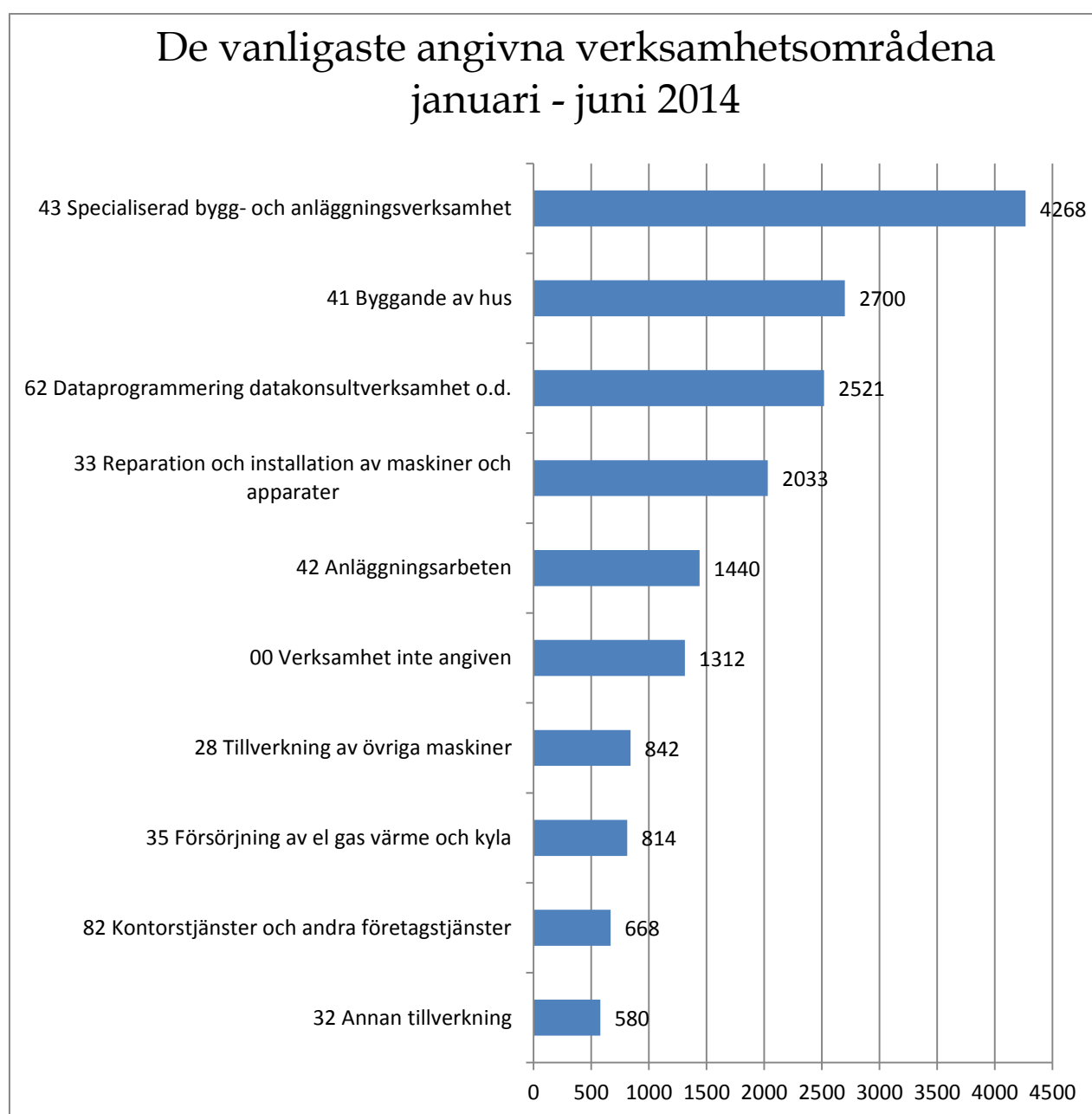
Försörjning av el, gas, värme och kyla

Det är nästan uteslutande Tyskland som tillhandahåller tjänster inom detta område enligt anmälningarna till registret.

Inom byggverksamhet återfinns det enskilt största verksamhetsområdet

De tre verksamhetsområdena inom området byggverksamhet sysselsätter tillsammans flest utstationerade arbetstagare enligt anmälningarna till registret. De verksamhetsområden som ingår i branschgruppen "Byggverksamhet" återfinns på första, andra och femte plats vid en granskning av enskilda verksamhetsområden enligt nedanstående diagram.

Tillverkning som är en branschgrupp som sysselsätter 21 procent under perioden utgörs av 23 olika verksamhetsområden varav de tre största finns med i nedanstående diagram.

Underlaget för diagrammet baseras på antalet arbetstagare som har haft ett pågående uppdrag under perioden 1 januari-30 juni 2014 (totalt 20 764 personer). De verksamhetsområden som redovisas i ovanstående diagram representerar cirka 83 procent av dessa arbetstagare. Källa: AV/Utstationeringsregistret

ARBETSMILJÖ
VERKET

Arbetsmiljöverket
112 79 Stockholm
Besöksadress Lindhagensgatan 133
Telefon 010-730 90 00
Fax 08-730 19 67
E-post: arbetsmiljoverket@av.se
www.av.se

This publication can be download from
www.av.se/publikationer/rapporter/

Vår vision: *Alla vill och kan skapa en bra arbetsmiljö*